

Література

1. Гевко І. В. Формування і розвиток професіоналізму вчителя технологій: теорія і методика: монографія/ І.В.Гевко// – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2017. – 392 с.
2. Гурін Р.С. Методика впровадження нових інформаційних технологій у навчальний процес. Навч. Посібник/ Р.С. Гурін// – Одеса: ПДПУ імені К.Д.Ушинського, -2002 р. - 57 с.
3. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16>
4. Зимняя И. А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентностного подхода в образовании. Авторская версия / Зимняя И. А. — М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. — 42 с.

Горбатюк Р. М.

професор, д. пед. н., професор
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, Тернопіль

Федорейко В. С.

завідувач кафедри машинознавства та транспорту, д. т. н., професор
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, Тернопіль

Чорний В. З.

доцент, к. ф-м. н., доцент
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, Тернопіль

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Відмітною особливістю сучасної системи професійної підготовки майбутніх фахівців у педагогічних ЗВО є наявність інформаційно-освітнього середовища, що забезпечує активне використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі [1; 2]. З огляду на це, під інформаційно-освітнім середовищем розуміємо сукупність засобів передачі даних, інформаційних ресурсів, протоколів взаємодії, апаратно-програмного та організаційно-методичного забезпечення, орієнтованого на задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти.

Характерною ознакою будь-якого інформаційно-освітнього середовища є наявність інформації, однак це ще не гарантує ефективність перебування здобувачів освіти в цьому середовищі, оскільки суттєве значення в даному випадку відіграють навички роботи з інформацією, які необхідно набути в процесі навчання.

Зазначимо, що в проектуванні інформаційно-освітнього середовища ЗВО беруть участь: міністерство освіти і науки (визначає соціальне замовлення на формування системи знань); педагогічний колектив (встановлює загальні вимоги до здобувачів вищої освіти, форму взаємин педагогічного та студентського колективів); науково-педагогічні працівники (визначають змістове наповнення програми навчальної дисципліни, вибір джерела, методи викладання, стиль спілкування та ін.).

Нині інформаційно-освітнє середовище педагогічного ЗВО трансформується в інформаційному просторі завдяки появі та поширенню цифрових технологій. Створюються більш ширші можливості для задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти, що необхідні для їх професійної підготовки на більш вищому рівні [3].

В інформаційно-освітньому середовищі педагогічного ЗВО виникає нова якість взаємодії суб'єктів навчання: здобувач вищої освіти – комп'ютерні засоби – віртуальні спільноти – наукові співтовариства – науково-педагогічні працівники. У такому форматі

інформаційно-освітнє середовище набуває вагомого значення, оскільки освітній процес виходить за межі ЗВО, відкриває доступ до безлічі нових джерел інформації, надає здобувачам вищої освіти ширші можливості для її отримання [1; 4].

Сучасне інформаційно-освітнє середовище педагогічного ЗВО повинно складатися з відповідних блоків, які у своїй сукупності забезпечать його максимальну функціональність: ціннісно-цільовий – сукупність цілей і цінностей педагогічної освіти, що є значущими для досягнення поставленої мети освітнього процесу; програмно-методичний – інформація про стратегії, форми та програми професійної підготовки майбутніх фахівців; інформаційно-знаннєвий – система знань і вмінь здобувача вищої освіти, що складає основу його майбутньої професійної діяльності; комунікативний – сукупність форм взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу; технологічний – засоби навчання, що використовуються в інформаційно-освітньому середовищі (нові інформаційні технології, мультимедіа, віртуальна реальність, відео-комп'ютерні системи та ін.).

Відповідно до функціонального призначення виділимо типи інформаційно-освітніх середовищ: середовища, орієнтовані на представлення знань; середовища, орієнтовані на самостійну діяльність здобувачів освіти з набуття знань; змішаний тип середовищ.

Перший тип інформаційно-освітнього середовища пов'язаний з апаратно-програмною моделлю досліджуваної області знання, в якій використовується відповідна методика (методики) навчання. Зазвичай, це високоструктуровані освітні середовища, в яких окреслено характер і напрям (напрями) навчання, можливості і форми діяльності здобувачів освіти. Для другого типу інформаційно-освітнього середовища навчання є органічною похідною структури взаємодії, тому основна увага орієнтована на процеси формування навичок. Досвід професійної діяльності дає підстави стверджувати про ефективність на сучасному етапі розвитку освіти інтегрованих інформаційно-освітніх середовищ, що одночасно є джерелом навчально-методичних знань і середовищем самостійної пізнавальної діяльності.

Враховуючи викладене сформулюємо основні цілі функціонування інформаційно-освітнього середовища підготовки майбутніх фахівців у педагогічних закладах вищої освіти: максимальне наближення освітнього процесу до умов професійної діяльності; забезпечення об'єктивності результатів навчальної діяльності; можливість проведення науково-дослідної роботи; скорочення матеріальних витрат завдяки заміні реального обладнання віртуальним; оптимізація освітнього процесу підготовки майбутніх фахівців за формами, методами і технологіями.

Таким чином, інформаційно-освітнє середовище є спроектованою системою, що повинна розвиватися й удосконалюватися згідно з новими досягненнями науки і техніки, в якій між суб'єктами та компонентами встановлюються взаємозв'язки на основі інформаційної діяльності для досягнення освітніх цілей.

Література

1. Биков В. Ю., Жук Ю. О. Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору : зб. наук. пр. Київ : Атіка. 2004.
2. Панченко Л. Ф. Теоретико-методологічні засади розвитку інформаційно-освітнього середовища університету : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.10. Луганськ, 2011. 508 с.
3. Гордійчук Г. Б. Використання інформаційного освітнього середовища навчального закладу з метою професійної підготовки майбутніх фахівців. Львів : ЛДУ БЖД, 2015. С. 159-162.
4. Караван Ю. В. Єдине інформаційно-освітнє середовище як важливий елемент підвищення якості підготовки фахівців. URL : <http://www.sworld.com.ua/konfer26/56.pdf>.